

Súd: Okresný súd Rimavská Sobota
Spisová značka: 21Ps/1/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6924200590
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladislav Ďurkáš
ECLI: ECLI:SK:OSRS:2024:6924200590.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

21Ps/1/2024

2

Okresný súd Rimavská Sobota, sudcom Mgr. Vladislavom Ďurkáňom, vo veci spôsobilosti na právne úkony A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B., C. D. E. XX, B. – F. E. D., zast. procesným opatrovníkom Mestom Hnúšťa, Francisciho 74, 981 01 Hnúšťa, , o návrhu navrhovateľa: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXX, XXX XX G., na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony A. A., nar. XX.XX.XXXX, takto

rozhodol:

21Ps/1/2024

2

I. Súd obmedzuje A. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaný nie je spôsobilý samostatne konať pred súdmi a pred inými štátnymi orgánmi a orgánmi miestnej samosprávy, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o udelení súhlasu s umiestnením v zdravotníckom zariadení a rozhodovania o udelení súhlasu s poskytovaním zdravotnej starostlivosti vrátane odmietnutia poskytnutia zdravotnej starostlivosti, na právne úkony týkajúce sa rozhodovania o svojom umiestnení v zariadení sociálnych služieb a rozhodovania o rozsahu a druhu poskytovaných sociálnych služieb, na právne úkony majetkovo právnej povahy, najmä právne úkony týkajúce sa nakladania s financiami nad rozsah 6 Eur jednorazovo, najviac 100 Eur mesačne, na nakladanie s hnutelným a nehnuteľným majetkom, zriadenie účtu v banke, disponovanie s účtom v banke, preberanie dôchodku a iných peňažných dávok poskytovaných zo sociálneho poistenia a štátnych sociálnych dávok, prípadne mzdy, na preberanie poštových zásielok.

II. A. A., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom B. súd ustanovuje za opatrovníka A. A., nar. X.X.XXXX, trvale bytom G. XXX.

III. Opatrovník je povinný a oprávnený zastupovať A. A. pri právnych úkonoch na ktoré nie je spôsobilý a bude dbať na ochranu jeho práv a oprávnených záujmov v prípadoch ak by sa nejednalo o bežnú vec je opatrovník povinný požiadať súd o schválenie právneho úkonu v mene opatrovanca.

IV. Opatrovník je povinný dvakrát ročne vždy k 30.6. a 31.12. kalendárneho roka predkladať súdu písomné správy o opatrovancovi a o nákladní s jeho majetkom počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

V. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietá.

VI. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

VII. Štátu sa nepriznáva náhrada trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

21Ps/1/2024

9

1. Navrhovateľ v písomne podanom návrhu doručenom súdu dňa 09.02.2024 žiadal o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony svojho brata A. A., nar. XX.XX.XXXX (ďalej tiež „vyšetrovaný“), a to tak, že tento nie je spôsobilý samostatného hospodárenia s finančnými prostriedkami, nie je spôsobilý akýmkoľvek spôsobom nakladania s hnutelným a nehnuteľným majetkom, nie je spôsobilý spísať závet, nie je spôsobilý uzatvárať právne úkony v súvislosti s prijímaním, nadobúdaním a nakladaním s finančnými prostriedkami, nie je spôsobilý preberať dôchodok a ani iné peňažné dávky zo sociálneho poistenia a štátne sociálne dávky ako aj iné dávky, nie je spôsobilý disponovať s účtami v banke, nie je spôsobilý samostatného konania pred súdmi, orgánmi štátnej správy a miestnej samosprávy, sociálnou poisťovňou, zdravotnou poisťovňou, finančnými inštitúciami, bankovými inštitúciami a inštitúciami poskytujúcimi služby, nie je spôsobilý rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, vrátane odmietnutia poskytovania zdravotnej starostlivosti, rozhodovania o potrebe zdravotnej starostlivosti a o spôsobe, čase, miesta liečby, hospitalizácií, rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo zdravotníckeho zariadenia, ako aj rozhodovania o vstupe, umiestnení a výstupe zo sociálneho zariadenia, nie je spôsobilý preberať poštové zásielky. Svoj návrh okrem iného odôvodnil tým, že jeho brat je ambulantne psychiatricky liečený od detstva, opakovane hospitalizovaný v psychiatrickej liečebni v Hrani, v dospelosti od roku 2020 po návrate z Anglicka opakovane hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení v Rimavskej Sobote a psychiatrickej liečebni v Kremnici. Po útoku na matku v jej byte začiatkom roka 2022 bol zatknutý políciou, bola mu nariadená ochranná ambulantná liečba, ktorú však nedodržiaval, a preto bola zmenená na ústavnú. V októbri 2023 zmenená ústavná liečba na ochrannú ambulantnú, ktorú brat nedodržiaval. V súčasnosti v rodičovskom dome porozbíjal okná, pobehuje bezprízorne po meste, rozpráva sa sám so sebou, vykrikuje, jeho správanie je nevyspytateľné, je značne pod vplyvom alkoholu a zrejme aj iných psychoaktívnych látok. Po skúsenostiach z minulosti je len otázka času, kedy zopakuje svoje agresívne správanie, moja matka sa cíti ohrozená, nakoľko býva sama, ja pracujem v Košiciach a druhý brat pracuje v Nemecku. Rovnako je ohrozený aj jeho vlastný život a zdravie kvôli duševnému ochoreniu, ktoré v kombinácii s alkoholom úplne mení jeho správanie na nepredvídateľné, nie je schopný si zabezpečiť ani základné životné potreby. Zhoršenie svojho zdravotného stavu si neuvedomuje a nepripúšťa. Následne bol brat hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení vo Všeobecnej nemocnici v Rimavskej Sobote od 15.01.2024 do 31.01.2024. Potom bol preložený do resocializačného zariadenia COR centrum n.o. Krupina, kde však vydržal len jednu noc. Navrhovateľov brat trpí závažnou duševnou chorobou, paranoidnou schizofréniou, ktorá nie je len prechodná, a v dôsledku ktorej nie je schopný robiť právne úkony vo vzťahu k tretím osobám tak, aby si uvedomoval následky svojho konania, potrebuje pomoc inej fyzickej osoby pri zabezpečení zdravotnej starostlivosti a dohľad nad pravidelným užívaním liekov. Keďže nemožno očakávať, že by sa v dohľadnej dobe jeho stav zlepšil, navrhol obmedziť jeho spôsobilosť na právne úkony v rozsahu nevyhnutne zodpovedajúcom jeho zdravotnému stavu. Súčasne navrhuje, aby bol bratovi ustanovený za opatrovníka, a to ako osoba mu najbližšia a spôsobilá na výkon tejto funkcie.

2. Uznesením sp. zn. 21Ps/1/2024 zo dňa 22.02.2024 súd ustanovil za procesného opatrovníka vyšetrovaného Mesto Hnúšťa.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchmi účastníkov konania, vzhľadnutím A. A., výsluchom znalca a oboznámením sa s návrhom, lekáorskými nálezmi, znaleckým posudkom, ako aj ostatným spisovým materiálom, tiež obsahom trestného spisu 4Nt/3/2022, osobitne vyšetrovacieho spisu, tam znaleckým posudkom č.l.82-100, č.l. 106-116, zápisnicou o trestnom oznámení 2-10, rozhodnutím o zmene ochranného liečenia ambulantnou formou na ústavnú a naopak, zápisnicou v konaní 4Nt/3/2022 a osobitne výpoveďou MUDr. Petra Strečku č.l. 190-195, sms komunikáciou, prijímacou správou Psychiatrickej liečebne Kremnica zo dňa 4.3.2024, pričom zistil nasledujúci skutkový stav:

4. Podľa prepúšťacej správy Penta Hospitals SK, Všeobecnej nemocnice Rimavská Sobota, psychiatrického oddelenia zo dňa 31.01.2024 A. A., nar. XX.XX.XXXX bola diagnostikovaná paranoidná schizofrénia F20.0 s poruchou psychiky a správania zapríčinenou užívaním viacerých drog a iných psychoaktívnych látok: syndróm závislosti.

5. Z lekárskeho potvrdenia F. H. B. zo dňa 8.2.2024 vyplýva, že zdravotný a psychický stav navrhovateľa povoľuje byť porúčnikom jeho brata- vyšetrovaného A. A., ktorý je v liečbe psychiatra.

6. Zo správy obce Lukovišťa o povesti navrhovateľa vyplýva, že tento nebol prejednávaný komisiou pre verejný poriadok a neboli hlásené ani žiadne susedské spory týkajúce sa navrhovateľa. Zároveň z odpisu z registra trestov vyplýva, že navrhovateľ nemá záznam v registri trestov.

7. Znalec psychiatricky vyšetril osobu, o ktorej spôsobilosti na právne úkony sa koná v priestoroch psychiatrického oddelenia Psychiatrickej nemocnice prof. K. Matulayho v Kremnici a zo znaleckého posudku vyplýva diagnostický záver: schizofrénia (nešpecifikovaný typ, F 20.8), čo je najťažšia duševná choroba s postupným postihom celej osobnosti človeka všetkých jeho psychických funkcií ako sú vedomie-vnímanie-myslenie-pamäť-emócie-konanie-pozornosť. Postupne vplyvom choroby dochádza k rozpadu osobnosti, t.j. jedinec alebo človek nedokáže vnímať-myslieť a konať ako jedinec zdravý. Jedná sa o stav trvalý, ktorý sa včasnou liečbou dá iba zastaviť, ale úplné vyliečenie nie je možné. V dôsledku svojho ochorenia posudzovaný nie je schopný posúdiť svoje konanie v zmysle, či jeho konanie je v súlade so zákonnými normami alebo proti zákonným normám. Je schopný zaobstarať si veci v rámci základnej existencie a obživy a je schopný nakladať iba s minimálnymi finančnými prostriedkami slúžiacimi na zabezpečenie si obživy a vecí dennej potreby (podpora v nezamestnanosti, sociálne dávky a dávky v hmotnej núdzi). Nie je schopný ale vykonávať žiadne právne úkony. V rámci znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca znalec uviedol, že vyšetrovaný dokáže disponovať s minimálnymi finančnými prostriedkami, ktorých výška je regulovaná. Nedokáže si vybaviť úradné záležitosti a nie je schopný vystupovať pred štátnymi orgánmi. Nie je schopný posúdiť svoj zdravotný stav a rozhodovať v starostlivosti o svoje zdravie. Nie je schopný vstupovať do právnych záväzkov, uzatvárať právne, finančné a iné zmluvy. Je schopný voliť a nie je schopný ani byť volený do volených orgánov, na tieto právne úkony znalec odporučil vyšetrovaného obmedziť. Znalec tiež uviedol, že vyšetrovaného psychický stav nie je toho času ešte uspokojivý a toho času nie je schopný výsluchu, ktorý by mohol byť na ujmu jeho zdravotného stavu. Znalec ďalej uviedol, že vyšetrovaný toho času nie je schopný vnímať zmysel a účel predmetného konania, nedokázal by pochopiť poučenie o svojich procesných právach, povinnostiach a procesné rozhodnutie vydané vo veci pre nekritickosť k svojmu stavu (menovaný sa pri vyšetrení vyjadril, že on sa necíti byť chorý a chce dať žiadosť na súd aby nemusel byť liečený na psychiatrii tu v Kremnici). Iné závažné skutočnosti znalec pri vyšetrení vyšetrovanej osoby nezistil.

8. Dňa 28.05.2024 sudca vzhľadom na odporúčanie znalca v znaleckom posudku vzhliadol A. A. prostredníctvom videokonferencie za prítomnosti ošetrojúceho lekára F. I. J.. Vyšetrovaný po zákonom poučení uviedol, že nežiada byť vypočutý. Zároveň však k veci uviedol, že si našiel cestu, aby absolvoval osobný bankrot a aby mu boli dlhy vynulované. Ďalej poukázal na skutočnosť, že minulý rok mu bol robený znalecký posudok, z ktorého vyplynulo, že netrpí schizofréniou. Prítomný ošetrojúci lekár poznamenal, že znalecký posudok nebol vyhotovený súdnym znalcom, ale psychologičkou v Kremnici. Na otázku sudcu, čo sa týka vzťahov v rodine vyšetrovaný uviedol, že má veľmi zlé vzťahy s bratmi, má pocit, že jeho brat podal návrh, že mu chce robiť opatrovateľa, lenže on ho nemá kde ubytovať, nemá pre neho bývanie, on to robí len za tým účelom, aby ho mohol dať do nejakého ústavu, a takto sa ho proste zbaviť. Vyšetrovaný ďalej uviedol, že pred tromi rokmi sa pohádali doma s rodinou, z čoho vznikol problém s políciou. Zavolali na neho políciu, že nie je v poriadku, avšak vyšetrovaný to riešil tak, že si vždy našiel prácu, v ktorej mu poskytli ubytovanie a takto jednoducho žil. Zarábal si a žil na ubytovniach. V dôsledku exekúcií, dlhu na zdravotnej poisťovni 6.500,- Eur sa teraz nemôže ani zamestnať, v dôsledku toho teraz žil v jednom rodinnom dome, kde nebola ani elektrina, voda, nebolo tam skoro nič, zohrieval si vodu na plyne, jedol suchý chlieb a takéto mal problémy. Na otázku sudcu, či poberá nejaké dávky uviedol, že v živote nebol na úrade práce, celý život pracoval, nepoberal žiadnu hmotnú núdzu. Stravu mal zabezpečenú v nemocnici. Mama mu posielala balík alebo brat, cigarety, kávu a také veci. Peniaze mu neposielali, balík čo mu posielali bol v hodnote cca 20-30 Eur. Vyšetrovaný ďalej uviedol, že 4 roky pracoval v Anglicku a odkedy sa vrátil chodil po psychiatriách, pretože v Anglicku bral drogy a tak si vyvolal túto chorobu, ktorú má diagnostikovanú. Predtým ako odišiel pracovať do Anglicka

pracoval v Tesco, kde mal okolo 800,- Eur, ďalej robil v Senici v skladoch, kde zarobil tiež okolo 700-800 Eur. Vyšetovaný ďalej uviedol, že sa cíti svojprávne, opätovne poukázal na skutočnosť, že zo strany psychologičky mu boli robené testy na schizofréniu a výsledok bol, že žiadnu schizofréniu nemá. Išlo o p. F. K. L. M.. Vyšetovaný ďalej uviedol, že mu ide len o to, aby ho nedali do nejakého domova sociálnych služieb, nakoľko on v takých priestoroch bol a nerobí mu to dobre. A tam sa mu choroba zhorší, nakoľko z takých priestorov dostáva depresiu, nezvládne to tam. V živote dokáže normálne fungovať, on sa aj zbavil závislosti, bol liečený už trikrát. Nie je závislý od drog ani na alkohole. To, že jeho brat napísal do podaného návrhu, že behá po meste zdrogovaný, pod vplyvom alkoholu nie je vôbec pravda. Alkohol užil, ale nie je pravidelný užívateľ, alkohol si dá výnimočne. Všetko mu zobrali, preto spadol do depresie. Exekúcie mu vznikli kvôli tomu, že keď odišiel z Anglicka neodhlásil sa zo zdravotnej poisťovne, tak mu narástla suma. V Anglicku zarobil dosť peňazí, ale spadol do drog, mal s nimi problémy. Teraz drogy neužíva.

9. Na pojednávaní navrhovateľ uviedol, že vyšetovaný brat nepracuje minimálne päť rokov. V Anglicku 4 roky nebol, bol tam možnože rok dokopy z toho polroka bol s ich stredným bratom, s N. O.. Ten odtiaľ odišiel a brat do pol roka bol na drogách a všetko možné. Začal im vypisovať kadejaké správy, že má čip v hlave, že ho všetci ovládajú atď. Tak mu zaplatili letenky, dostali ho na Slovensko. Keď prišiel na Slovensko vyzdvihol som ho v Lučenci na autobusovej stanici. Počas jazdy z Lučenca do RS mi začal rozprávať tieto schizofrenické stavy tak som hneď na parkovisku volal RZP. Tá prišla a zobrala ho hneď na psychiatriu. Tam ho nejako preliečili. Povedali, že má nasadenú liečbu. Že je všetko OK. Vyzeralo to tak po dvoch týždňoch, že bude všetko v poriadku. Prišiel bývať k mame s bratom a neviem presne povedať koľko to trvalo, jedného dňa večer zniekadiaľ si kúpil nejaký alkohol, pojedol tabletky mamine, čo má na chrbticu, neurol a neviem aké a večer začalo také, že sedel sám v izbe a začal si tak sám sebe hundrať popod nos, že „musíš ich zabiť“, „daj si pozor na nich“. A takéto veci. Vtedy sa nejak tak s bratom začali konfrontovať, že čo rozpráva atď. vyvrcholilo to do nejakej potýčky, bitky a skončilo to tak, že udrel mamu, v tom brat mladší skočil do toho, začali sa tam tĺcť hneď, kde počul sused krik tak vbehol dnu a on už mal vtedy nožik v ruke, nejako vyšli na chodbu, stihli zavrieť dvere, on ostal na chodbe tak odišiel preč. Hneď zavolali policajtov. Tí ho hľadali po RS. Tam ho našli v parku s nožikom takže bol vzatý do väzby. Bol súd v Rimavskej Sobote, kde sa to riešilo nakoľko bol v psychiatrii, nezavreli ho. Bolo mu nariadené liečenie v Kremnici. Po pol roku ho pustili z Kremnice, prišiel domov. 2021 sa asi vrátil. Počas korony 2020 marec tak nejak počas korony a potom 2021 tam by mali byť záznamy, že kedy bol prvýkrát hospitalizovaný v RS na psychiatrii. Navrhovateľ vo vzťahu k priebehu chorobnosti brata uviedol, že disponuje aj prepúšťacou správou zo psychiatrie z ktorej vyplývajú skutočnosti a údaje, že brat bol opakovane hospitalizovaný, s tým, že on je svojprávny, neposkytovali im žiadne údaje. Poukázal na to, že aj keď mu bolo v r. 2023 zmenené protitoxikomanické liečenie z ústavnej formy na ambulantnú vtedy bol na dome v obci Bradno pri Hnúšti, kde mu nosili rodinní príslušníci jesť a potrebné veci a pri rozhovoroch s ním zhruba 2-3 týždne po prepustení už pri normálnom rozhovore on hneď prepadol do svojho iného stavu. Rozprával, že reagoval na to, že keď je brat v Nemecku, tak on musí ísť naspäť do Nemecka, že je Hitler, že sa do neho vtelil 2Pack a že on zomrel ako A. A. a v jeho tele je iná osoba. Na základe uvedených skutočností on bol opäť hospitalizovaný v RS, kde na dva týždne bol umiestnený. Bol naliekovaný avšak po prepustení on sa opäť dostal do stavov, v ktorých bol pred tým. Chodil vykrikovať aj pred blok mamy nejaké veci. Mama z toho dostala ľahký infarkt. A už má aj z neho strach. Je to aj na ich ochranu. Má aj video z 5.2. kedy po prepustení z psychiatrie v RS opäť spadol do tých problémov a má videá z obce, kde 4.12 sa prechádzal po dedine a rozprával sa v troch rôznych osobách. Nevie ako je to možné, ale na psychiatrii má prístup k facebooku, kde napísal verejný status „čoskoro sa vrátim, ale už to bude inak buzeranti vyjebaní“. Navrhovateľ na pojednávaní v mob. telefóne predložil uvedený status v aplikácii facebook na nahliadnutie súdu.

Navrhovateľ tiež uviedol, že od malička mu chce pomôcť. On už v detstve v 10 rokoch sa dostal do polepšovne v Kremnici. Nedokončil základnú školu. Jednoducho už to mal predurčené od detstva ako to bude smerovať a tým, že začal brať drogy už do toho spadol naplno. Navrhovateľ to cíti a vníma tak, či je to už na psychiatrii alebo aj všetci p. dr. psychiatri, ktorí ho liečili tak ho liečia len keď to prepláca poisťovňa. Vydrží max polroka a potom napíšu papier, že je zdravý. Pustia ho a on do pár týždňov naspäť do toho spadne. V priebehu dvoch rokov on bol trikrát hospitalizovaný. V podstate stále, keď je umiestnený vtedy je pokoj. Hneď keď ho prepustia tak vždy dookola riešia policu, RZP a hlásia to susedia, že robí bordel. Policajti povedia, že pokiaľ nikomu neublížil, čo majú s tým robiť. Je to dokola to isté. Po tých opakovaných hospitalizáciách p. primár v RS povedal, že to takto ďalej nejde, povedal, že je potrebné podať návrh na obmedzenie spôsobilosti.

Navrhovateľ uviedol, že ak jeho brat spomínal, že pracoval a býval po ubytovniach, to nie je pravda, aby to bolo nejaké pravidelné. Riadne už zhruba 10 rokov nepracoval, pretíkal sa životom. Išiel niekde na čierno pracovať nakoľko jeho zamestnať nevedeli a maximálne dostal prvú zálohu a v práci skončil. Nevie pracovať v uzavretom priestore s ľuďmi. To nevydrží. A čo sa týka tvrdenia ohľadom osobného bankrotu aj preto by chcel navrhovateľ mať pod kontrolou rozhodovanie o uvedených skutočnostiach nakoľko chce bratovi pomôcť tak, že najprv ho treba dať zdravotne do poriadku a potom mu vyriešiť majetok. Nie je to z jeho hlavy. To navrhovateľ mu spomínal možnosť riešenia problémov osobným bankrotom. Z hľadiska toho, že chce pracovať on nemá pracovné návyky. Nie je to v ňom aby o 5 vstal, dal si kávu a o 5,30 nastúpil do práce.

Navrhovateľ zároveň uviedol k tvrdeniu jeho brata pri vzhliadnutí, že on sa cítil v DSS diskomfortne, že on tam nikdy nebol, jediné jeho umiestnenie bolo v Resocializačnom centre, ktoré trvalo jeden deň, čo aj spomínal, že sám po jednom dni odišiel.

10. Na pojednávaní sudca vypočul znalca, ktorý zotrval na podanom znaleckom posudku a jeho záveroch. Poukázal na kľúčové skutočnosti a to je to, že pacient od ranného detského veku bol opakovane psychiatricky liečený a hospitalizovaný či už psychiatrickej liečebni Hraň, Kremnica. Už od detského veku trpel resp. predikoval neprimerané pseudofilozofoanie, čo je základným príznakom tých najťažších duševných chorôb, endogénnych ako je schizofrénia. On nebol zvyknutý riadne sa učiť. Odmietal sa učiť a venoval sa písaniu románov, westernov teda unikál od reality. On sám tvrdil, že mu v Anglicku počas doby jedného roka užíval drogy, pervitín. Znalec teda diagnostikoval, že ide o pacienta so závažným stavom a diagnostikoval schizofréniu v nešpecifikovanej forme signovaná alfanumerickým kódom F20.8. Vychádzal aj z výsluchu pacienta, ktorý trval v rozsahu 50-60 min a nie 10 min ako tvrdil pacient nakoľko to by nestačilo ani na spísanie a uvedenie generálií pacienta.

Súd poskytol súdnemu znalcovi na nahliadnutie zdravotnú dokumentáciu predloženú navrhovateľom na pojednávaní a doručení psychologický nález, k čomu sa znalec vyjadril, že z poslednej prepúšťacej správy vyplýva taktiež, že kolegovia diagnostikovali paranoidnú schizofréniu, čo je veľmi závažné a zodpovedné rozhodnutie určiť takúto diagnózu, a z ktorého vyplýva, že choroba už musela byť nakoľko rozvinutá, že dospeli k takémuto záveru. K výsledkom psychologického vyšetrenia zo dňa 23.1.2023 uviedol, že ide o posúdenie aktuálneho stavu v zmysle, že v danom čase psychotické príznaky teda určité bludy a halucinácie prítomné byť nemuseli. Ide však o chorobu, ktorá sa vyvíja a stav je trvalý, ale mení sa, čo vyplýva aj z ďalšej predloženej zdravotnej dokumentácie, kde už bola diagnostikovaná paranoidná schizofrénia.

Na otázku súdu v akej miere teda navrhuje a z akých dôvodov ponechať dispozíciu s určitou finančnou čiastkou u vyšetrovaného znalca uviedol, že pacient sám uviedol, že 30 rokov fajčí, pokiaľ denne vyfajčí krabičku cigariet teda tá stojí cca 6 Eur, tak nad tým rozmýšľal ak by mu bolo sprístupnených 250-300 Eur tak on by vedel za deň minúť 10 Eur v čom je 6 Eur na cigarety a 4 Eurá na pochutiny. Vo vzťahu k vyšetrovaným prezentovaným podozreniam vo vzťahu k navrhovateľovi uviedol tiež, že osoby, ktoré trpia paranoidnou schizofréniou sú chorobne vzťahovačné a je možné, že sú takto podozrievavé voči svojmu okoliu a je to najčastejšie smerované voči osobám, ktoré sú im najbližšie.

Na otázku súdu či znalec navrhuje obmedzenie vo vzťahu k preberaniu poštových zásielok, ak áno akých, či úradne doporučených zásielok alebo všetkých, znalec uviedol, že sú tu určité nebankové spoločnosti, ktoré poskytujú úvery resp. poľujú na ľudí a on pri svojej mierne povedanej duševnej nevyrovnanosti a zvýšenej ovplyvniteľnosti by mohol byť zneužitý takýmto spoločnosťami preto znalec navrhol obmedziť vyšetrovaného na preberanie poštových zásielok. Čo sa týka obmedzenia v časti vstupovania do právnych zväzkov resp. uzatvárania zmlúv, znalec má na mysli záväzkové zmluvy, kde by mohlo dôjsť k zaťaženiu jeho majetku ale napr. ak spomínal pracovnú, aj pri takejto pracovnej zmluve, ktorá by mohla byť koncipovaná tak, že podmienky sú pre neho nevýhodné, mohlo by ho to znevýhodniť a zasiahnúť do jeho práv nakoľko on by to nevedel do všetkých dôsledkov posúdiť. Zároveň znalec uviedol, že pokiaľ by bol vyšetrovaný umiestnený v zariadení soc. služieb, kde by nebol konfrontovaný s nejakou šikanou alebo nevhodným správaním zo strany soc. pracovníkov tak by sa jeho stav zhoršil nemal.

K vyjadreniu znalca navrhovateľ uviedol, že pri ponechaní určitej sumy peňazí a pokiaľ by mal brat prístup k alkoholu tak má pocit, že vždy by tú možnosť využil a alkohol nakúpil. Aj keď mal nastúpiť brat teraz do Kremnice tak zisťovali koľko stál autobus, nakoľko sa chcel sám dopraviť, vyšlo ho to 16,50, my sme mu dali na to 20 Eur. Poslal som ho skontrolovať či nie je v staničnom bufete a sedel pri poldecáku a pive a pil, a máme potvrdené od pani čo ho prijímala v Kremnici, že prišiel pod vplyvom. Vždy keď ho požiadal o nejaké peniaze, o drobné a tak on si vždy išiel kúpiť alkohol. Aj v Hnúšti navrhovateľovi známi posielali, keď ho videli, že išiel 6 km pešo do Tesca, kde si kúpil jablčné víno.

11. Z psychologického nálezu Psychiatrickej nemocnice profesora Matulaya Kremnica zo dňa 20.1.2023 F. K. L. M., psychológa pre PN Kremnica vyplynulo, že psychologickými metódami sa t.č. nepotvrdila psychotická alterácia, ani sa nepotvrdili sch. Znaky . Osobnosť nezrelá, disharmonicky sa vyvíjajúca so závislými a antisociálnymi črtami, depravovaná dlhodobým abúzom PA látok. Vo vyšetrení sa prejavili známky stredného stupňa depresívnej symptomatiky bez sui ideácií.

12. Z prijímacej správy vyšetrovaného Psychiatrickej nemocnice Profesora Matulaya Kremnica zo dňa 4.3.2024 vyplýva, že vyšetrovaný bol dňa 4.3.2024 hospitalizovaný, a to za účelom absolvovania ochrannej ústavnej psychiatrickej liečby nariadenej rozhodnutím OS Rimavská Sobota sp. zn. 4Nt/3/2022. Pacient uviedol, že alkohol nepije, ale dnes si dal jedno pivo. Pri prijatí boli uvedené diagnózy: F20.0, paranoidná schizofrénia, F61.0 Zmiešaná porucha osobnosti, emočne nestabilná, F19.1 Abúzus viacerých psychoaktívnych látok (marihuana, pervitín, amfetamíny, alkohol).

13. Zo spisu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 4Nt/3/2022 súd zistil, že u vyšetrovaného došlo naposledy uznesením sp. zn 4Nt/3/2022-196 zo dňa 22.2.2024 k premene ochranného psychiatrického a protitoxikomanického liečenia z formy ambulantnej na formu ústavnú. Z návrhu psychiatrickej ambulancie nemocnice PentaHospitals Rimavská Sobota vyplynul urgentný návrh na zmenu ochrannej ambulantnej psychiatrickej a protitoxikomanickej liečby na ústavnú, čo navrhovateľ odôvodnil tým, že vyšetrovaný z vlastnej iniciatívy opustil resocializačné zariadenie COR centrum n.o. v Krupine na druhý deň po nástupe. Odvtedy sa na kontrolu nedostavil, nariadený liečebný režim nedodržiava. Podľa im dostupných informácií sa potuluje po meste s poruchami správania, pravdepodobne pod vplyvom alkoholu a psychoaktívnych látok. Z výsluchu psychiatra vyšetrovaného MUDr. Strečku, ktorý navrhol zmenu formy ochranného liečenia u vyšetrovaného vyplynulo, že vyšetrovaný mal súdom nariadenú ochrannú ambulantnú liečbu, ktorej sa absolútne nezúčastňoval, iba raz sa dostavil na ambulanciu k doktorke, odvtedy nebol nikdy. Bol raz riešený problematcky u primárky F. P. v UPS-ke, a 3-krát bol hospitalizovaný kvôli problémom s psychózou, ktorú si sám navodil užívaním psychoaktívnych látok. Má doklad, že zakaždým tam bola minimálne marihuana, bol pozitívny na THC, vkuse užíva, nezúčastňuje sa na ambulantnej liečbe, to znamená, že ambulantná forma ochrannej liečby nespĺňa účel. Vyšetrovanému bol doporučený pobyt v resocializačnom zariadení v Krupine, kde po jednom dni sa zbalil a odišiel. Všetko mu pritom práce vybavovali, bol poučený, že tam mohol začať nový život, mohol tam pracovať, zúčastňovať sa terapií, napriek tomu odišiel. Psychiater taktiež uviedol, že vyšetrovaný ohrozoval už nielen okolie, ale ohrozoval aj sám seba v bytových podmienkach, ktoré sú absolútne nevyhovujúce. Zdravotný stav a správanie vyšetrovaného psychiater vyhodnotil ako nebezpečné aj pre spoločnosť, aj pre samotného vyšetrovaného.

14. Zo znaleckého posudku znalca z odvetvia psychiatrie a sexuológie č. 25/2022, ktorý je obsahom vyšetrovacieho spisu v súdnom spise sp. zn 4Nt/3/2022 vyplýva Dg. Záver Schizofrénna psychóza, závislosť od viacerých psychotropných látok /hlavne kanabinooidov a stimulácií. Sporadický abúzus alkoholu bez znakov závislosti.

15. Na pojednávaní konanom dňa 14.6.2024 navrhovateľ súdu predložil na nahliadnutie status z facebooku svojho brata- vyšetrovaného zo dňa 13.6.2024, kde tento pod svojim umeleckým menom „Kess Flow“ uvádza, že sa reinkaroval, že zomrel v r. 1996 ako reper Tupac, reinkaroval sa do bieleho tela a zmenil tento svet. Procesný opatrovník bol oboznámený s obsahom uvedeného statusu.

16. Tvrdenia navrhovateľa ohľadom nebezpečného vyhrážania (ohrozovania nožom suseda a nevlastného brata) pritom taktiež vyplynuli z obsahu vyšetrovacieho spisu v spise 4Nt/3/2022, zo zápisnice o trestnom oznámení a ostatných listín, pričom podľa uznesenia prokurátora zo 17.03.2022 č 2Pv 424/21/6609-38 o zastavení trestného stíhania sa opisovaný skutok stal a spáchal ho obvinený, avšak vyšetrením duševného stavu boli zistené okolnosti vylučujúce trestnú zodpovednosť vyšetrovaného. Z odôvodnenia tiež vyplynulo, že bolo znaleckým posudkom znalkyne F. O. E. z odvetvia klinickej psychológie a znalca – psychiatra F. A. O. zhodne konštatované psychotické ochorenie z okruhu schizofrénie resp. schizofrénna psychóza.

17. Procesný opatrovník na pojednávaní uviedol, že súhlasí s podaným návrhom, s obmedzením spôsobilosti p. A. A., tak ako to vyhodnotí súd. Zároveň uviedol, že súhlasí, aby bol navrhovateľ ustanovený za opatrovníka pre A. A..

18. Podľa § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

19. Podľa § 231 písm. a) Civilného mimosporového poriadku (CMP) v konaní o spôsobilosti na právne úkony súd rozhoduje o obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony.

20. Podľa § 248 ods. 1 CMP konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

21. Podľa § 248 ods. 2 CMP ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

22. Podľa § 249 ods. 1 CMP ak sú dôvody na zmenu obmedzenia spôsobilosti na právne úkony alebo na navrátenie spôsobilosti na právne úkony, súd rozsudkom skôr vydaný rozsudok zmení alebo zruší.

23. Podľa § 249 ods. 2 CMP súd rozsudok zruší aj vtedy, ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dôvody.

24. Podľa § 251 ods. 1 CMP trovy dôkazov platí štát.

25. Vzhľadom na jednoznačné závery dokazovania, najmä znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria, mal súd vykonaným dokazovaním preukázané, že A. A. trpí iným typom schizofrénie (nešpecifikovaným typom F 20.8), čo je najťažšia duševná choroba s postupným postihom celej osobnosti človeka, všetkých jeho psychických funkcií, ako sú vedomie-vnímanie-myslenie-pamäť-emócie-konanie-pozornosť. Postupným vplyvom choroby dochádza k rozpadu osobnosti, t.j. jedinec nedokáže vnímať-myslieť a konať ako zdravý jedinec. Jedná sa v prípade vyšetrovaného o stav trvalý, ktorý sa včasnou liečbou dá iba zastaviť, ale úplné vyliečenie nie je možné. V dôsledku svojho ochorenia posudzovaný nie je schopný toho času posúdiť svoje konanie v zmysle, či jeho konanie je v súlade so zákonnými normami alebo proti zákonným normám. Je schopný zaobstarat' si veci v rámci základnej existencie a obživy a je schopný nakladať iba s minimálnymi finančnými prostriedkami slúžiacimi na zabezpečenie si obživy a vecí dennej potreby (podpora v nezamestnanosti, sociálne dávky a dávky v hmotnej núdzi). Vyšetrovaný síce poukazoval na psychologické vyšetrenie, v zmysle ktorého nemal mať diagnostikovanú schizofréniu, avšak súd zistil, že šlo o vyšetrenie ešte zo dňa 23.1.2023, pričom nešlo o súdnoznalecké vyšetrenie a súdny znalec k tomu uviedol, že išlo o posúdenie aktuálneho stavu pacienta, t.j. že v danom čase psychotické príznaky, teda určité bludy a halucinácie prítomné byť nemuseli. Ide však o chorobu, ktorá sa vyvíja a stav pacienta je trvalý, ale mení sa, čo vyplýva aj z ďalšej predloženej zdravotnej dokumentácie, kde už bola opakovane diagnostikovaná paranoidná schizofrénia, potvrdená znaleckým posudkom. Ide pritom o chorobu, ktorá nie je vyliečiteľná, iba za určitých okolností liečiteľná, teda udržateľná v určitých medziach.

26. Znalec odporučil obmedzenie vyšetrovaného v spôsobilosti na právne úkony tak, že menovaný dokáže disponovať s minimálnymi finančnými prostriedkami, ktorých výška je regulovaná, nedokáže si vybaviť úradné záležitosti a nie je schopný vystupovať pred štátnymi orgánmi, nie je schopný posúdiť svoj zdravotný stav a rozhodovať v starostlivosti o svoje zdravie, nie je schopný vstupovať do právnych záväzkov, uzatvárať právne, finančné a iné zmluvy, je schopný voliť a nie je schopný ani byť volený do volených orgánov.

27. Z vykonaného dokazovania tak vystala potreba obmedziť A. A. v spôsobilosti na právne úkony v záujme jeho ochrany, pričom rozsah obmedzenia odporúčaný znalcom považoval súd za adekvátny vzhľadom k zistenej duševnej poruche A. A. a jej dôsledkom. Bolo zistené, že v dôsledku svojej duševnej choroby, je ku svojej chorobe úplne nekritický, nie je schopný posúdiť svoje konanie aj pre nekritickosť k svojmu zdravotnému stavu a vyjadreniam, že sa necíti byť chorý aj napriek preukázanej diagnostike vyplývajúcej z vypracovaného znaleckého posudku a z lekárskeho správ. Práve pre svoju nekritickosť k chorobe a nedodržiavaniu liečby a užívaniu psychoaktívnych látok, pritom opakovane dochádzalo u pacienta k prepuknutiu psychotických stavov, ktoré mali pre vyšetrovaného trestnoprávne dôsledky a vyžiadali si opakované hospitalizácie a zmeny ambulantnej protitoxikomanickej liečby na

ústavnú a čo vyplynulo z trestného spisu a priložených prijímacích a prepúšťacích správ zdravotníckych zariadení. Preto bolo dôvodné obmedziť vyšetrovaného na právne úkony v súvislosti s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, čím bude možné zabezpečiť dodržiavanie potrebnej liečby, zamedziť jej odmietaniu vedúcemu k psychotickým stavom, a teda ohrozeniu zdravia a života A. A.. Vzhľadom na znalcom konštatovanú a z lekárskejších správ a ostatných dôkazov objektívne vyplývajúcu neschopnosť riadne si zabezpečovať veci bežnej a osobnej potreby, bolo dôvodné aj obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti rozhodovania o sociálnej starostlivosti, pričom aj v súčasnosti sa A. A. nachádza v psychiatrickej nemocnici v Kremnici, kde má zabezpečenú potrebnú starostlivosť, kde dodržiava stanovenú liečbu, na rozdiel od období, kedy nebol inštitucionalizovaný. Zároveň z výpovedí účastníkov konania aj zo samotných tvrdení vyšetrovaného vyplynulo, že je nemajetný, má dlhy a napriek jeho tvrdeniam o schopnosti zarobiť si finančné prostriedky na svoje výdavky mu vznikali dlhy, má exekúcie a naposledy žil v absolútne nevyhovujúcich podmienkach. Súd preto považoval za potrebné taktiež na ochranu majetku a ekonomických záujmov vyšetrovaného obmedziť ho aj v oblasti nakladania s financiami a majetkom, nakoľko vplyvom svojej choroby zohľadňujúc opakované protitoxikomanické liečenia je dôvodná obava, že by nenakladal s nadobudnutým majetkom vo svoj prospech a mohlo by dôjsť aj k zneužitiu tretími osobami napr. uzavretím pre vyšetrovaného nevýhodných zmlúv zaťažujúcich jeho majetok. Súd však ponechal určitú finančnú čiastku malej hodnoty v dispozícii vyšetrovaného, pričom zohľadnil skutočnosť, že napriek tvrdeniam navrhovateľa nebola preukázaná závislosť na alkoholických nápojoch a je predpoklad, že pod dohľadom opatrovníka bude dodržiavaná aj potrebná psychiatrická, prípadne aj protitoxikomanická liečba, preto považoval za bezpečné ponechať vyšetrovanému v dispozícii sumu 6 eur jednorazovo, maximálne ale 100 Eur mesačne na pokrytie drobných výdavkov napríklad na vyšetrovaným spomínanú kávu, alebo cigarety, pričom však treba podotknúť, že uvedenou sumou po vyplatení všetkých nevyhnutných výdavkov musí disponovať samotný vyšetrovaný. Vo zvyšnej časti súd návrh na obmedzenie spôsobilosti vyšetrovaného v nakladaní so svojim majetkom zamietol.

28. V súlade s ust. § 248 ods. 2 CMP v rozsudku súd určil obmedzenému v spôsobilosti na právne úkony opatrovníka, a to navrhovateľa, jeho brata. A. A. síce v rámci vykonaného vzhľadnutia namietal, že jeho brat mu chce robiť opatrovateľa, avšak nemá ho ani kde ubytovať, robí to len za účelom aby ho dal do nejakého ústavu, pričom však uvedené ako aj doterajšie kroky navrhovateľa súd vyhodnotil ako konanie v prospech vyšetrovaného, nakoľko tento vzhľadom na svoju diagnózu popiera svoju chorobnosť, podľa znalca je menovaný nekritický ku svojej chorobe a popiera ju a zabezpečenie kontrolovaného prostredia (napr. aj resocializačný program, ktorý vyšetrovaný opustil), kde by bolo zabezpečené dodržiavanie predpísanej liečby je jednoznačne v najlepšom záujme vyšetrovaného. Zároveň samotný vyšetrovaný potvrdil, že je nemajetný a výpomoc v podobe balíkov s kávu, cigaretami a inými vecami mu zasiela okrem mamy práve navrhovateľ, Navrhovateľ po poučení súdom o jeho povinnostiach, súhlasil s tým, že by ako opatrovník zastupoval vyšetrovaného vo všetkých právnych úkonoch, na ktoré by bol obmedzený. Súd zároveň vo výroku tohto rozsudku určil rozsah práv a povinností opatrovníka.

29. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Zároveň s poukazom na § 251 CMP súd nepriznal štátu nárok na náhradu trov konania, nakoľko nezistil dôvody pre odchýlne rozhodnutie.

Poučenie:

21Ps/1/2024

2

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Okresný súd Rimavská Sobota v dvoch vyhotoveniach. Účastníci, ktorí sa odvolania po vyhlásení rozhodnutia, jeho odôvodnení a poučení o opravnom prostriedku vzdali, viac toto právo nemajú.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 62 ods. 1 CMP odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Podľa § 62 ods. 2 CMP odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.